

TẤN (thần) VĂN

NỢ NÀN

- và em , VÀ NHỮNG NGẬM NGÙI-

CAO VỊ KHANH

cà-phê, thuốc lá. Và em
và trăm tâm sự nỗi niềm trộm ghi
mười mười năm. Một chữ lì
yêu đương cũng đã. Buồn ghi, từng đêm.

Rồi tết qua đi...

Như mọi năm... Như hơn bốn mươi mấy lần đã chắc lưỡi, nói thảm trong đầu...

“rồi tết qua đi...”

Như mọi năm.

... như mọi năm vậy mà hồng chừng... dễ chịu hơn chăng. Đàng này, ai xui đâu mà dựng không cái đầu đã cũ mềm bồng như lọt vô mê hồn trận. Dấn vô rồi là hết biết đường ra. Ngoài nhìn đầu trên xóm dưới, từ Vĩnh Long qua Cần Thơ lên Sài Gòn về Rạch Giá, giờ chót còn lội biển qua tuốt bên Montreal chỉ còn cách Bắc cực có 45 lần vĩ tuyến... Bốn phương tám hướng ôi mệnh mông kể cả chúí mắt nhìn sâu vô hun hút cõi lòng rồi cũng gần như... vô vọng. Khi không rồi lọt vô một biển nhớ-ôi biển nhớ thì mệnh mông mà bộ nhớ như chiếc xuồng con đang hồi mục rã thì chẳng khác thằng con nít mới tập lội, cứ bì bõm mà bãi bờ thì càng lúc càng lộn lạo, bờ tây cứ tưởng bờ đông... Bởi vậy nghe thiên hạ kêu rêu biển xanh là... bãi dâu thì cũng là phải phải !

Sự tình là vậy...

Hôm đó, y như đến-hẹn-lại-lên, khi mùa đông tới độ chín muồi là coi như lạnh và tuyết cũng vừa quá tuổi dậy thì, mặc tình mà lớn đại. Tuyết thì mịn mù và lạnh thì tới độ rút xương. Khổ nỗi, thân thì xa quê mà tết quê thì cứ đợi đúng lúc quê xa tới mất dấu mà tới. Những ngày tết ở đây chẳng có chút gì giống giống ở đó để lấy làm... tết. Bởi vậy, lịch tây lịch ta thì cứ khẳng khẳng là tết mà dòm quanh quát chỉ thấy ta với tuyết. Mừng một, đứng trong nhà ngó lung ra trời, mai vàng cúc đỏ mồng gà vạn thọ.... chẳng thấy đâu mà chỉ thấy... tuyết với ta. Ngó tới ngó lui cho đã rồi mới thấy quả là không có gì để ngó. Buồn xo. Hai con mắt đã vậy, còn hai tay hai chân cũng làm như buồn lây nên cũng hết nhúc nhích như đồ phế thải. Bỗng nhớ lời của mấy tay tâm lý gia hăm he chuyện... trầm cảm. Hoảng. Bèn nghĩ cách để vui... tết. Vậy thì tết nhứt dấu giả mạo cũng không có gì bằng đi dọn dẹp nhà cửa y như lúc còn ăn tết ở bên. Vậy đó... mà đúng lúc vô sự thành ra sinh sự.

Lục lợi ngăn tủ bàn viết bỏ quên đâu cả vài ba chục năm nay trong một góc tối dưới hầm nhà, bỗng dựng lợt ra một khoanh giấy nhỏ ó vàng với hàng chữ viết tay. Nét chữ đối trá đến độ như gấp gáp gì lắm hay vừa viết vừa muốn giấu diếm gì đó. Chỉ trừ có em người khách nợ đến sau cùng là anh chưa trả. Ô chữ nghĩa gì mà đọc lên nghe “trầm thống” đến vậy, không thua gì mấy câu cách ngôn học thời tiểu học. Nét chữ thì chắc chắn của mình mà ý nghĩa thì sao chép của ai đó hay của chính mình nghĩ ra. Mà của ai cũng vậy. Sao lại ghi chép rồi bỏ xó trong góc tối của lãng quên. Vấn nạn làm lu bu cái đầu vốn đã tuyên bố về vườn. Ờ, mà sao lại là thứ chuyện nợ nần tưởng đâu đã sạch trơn sau cái lần... xưng tội hôm trước. Tưởng là đã phủi tay sạch... nợ. Dè đâu mà nợ làm như con nít chơi trò cút bắt, cừ thập thò thậm thụt đầu đó rồi a thần phù nhảy xổ ra làm kẻ đã tới hồi lãng quên cũng phải giật mình. Rồi đâm ra... bắt nhớ. Mà nhớ gì đây ? Hàng chữ viết rõ nghĩa là một xác nhận. Xác nhận rồi ... phủ nhận liền đó. Có nợ mà chưa trả nghĩa là coi như còn nợ. Nợ gì mà giấy tờ vừa khai nợ vừa khát nợ ó vàng đến mức không còn độ vàng nào để ó... Chỉ trừ có em người khách nợ đến sau cùng là anh chưa trả.

Nói vậy chớ lâu nay có nghe thấy ai đòi hỏi gì đâu. Bởi vì nếu thật sự mà nợ thuộc loại xanh xít đít đui của mấy chú chà-và hay mấy bà chủ nợ ác ôn kể cả mấy cái nhà băng lớn nhỏ của đám tư-bản-đang-giẫy-chết thì làm gì có thể vừa khai nợ vừa chối nợ mà nghe như thủ thi không bằng. Chỉ trừ có em người khách nợ đến sau cùng là anh chưa trả.

Nghĩ tới nghĩ lui rồi càng thấy rối nùi, kể cả đã có lúc ngồi yên, tay bợ cảm y như kiểu ngồi của bức tượng Le Penseur nổi tiếng của Rodin vẫn không tìm ra câu giải đáp. Phải chi thời gian ngược lại được vài chục năm trước, bắt chước mấy ông thầy dạy Việt văn ra đề cho học sinh bình giải, kiểu như... Trò (anh hay chị hay em) nghĩ gì về câu nói sau đây... “chỉ trừ có em...” để coi những bộ óc còn vô tư, không phe phái sẽ phê phán ra sao. Mà điều cũng khó, giao cho một người trẻ tuổi, tay chân mình mấy chưa lắm bụi đời mà suy nghĩ và bàn tán về một đề tài chắc chắn là không có trong sách dạy làm văn Luận Văn Thị Phạm của ông Nghiêm Toàn thì lấy đâu ra ý tứ câu cú mẫu mực mà... tập làm văn.

Loay hoay trong đầu vậy rồi càng lúc càng như chìm vào một cõi tịch lặng. Có điều cái cõi tịch lặng của Thiên tông ra sao thì không biết chứ cõi tịch lặng này làm như là cái phản ứng chết đuối hay ú ở trước một sự cảm dỗ nào đó dù thiệt tình rõ ràng là đã bị... cảm dỗ. Càng làm lãng thì lại càng lạng quạng, né bên này lại đụng bên kia. Rồi đến lúc... cũng đành. Thiệt ra từ lúc đầu đã có manh nha một vài tia chớp mà chẳng qua tại cái tánh hay cãi chày cãi cối nên không chịu nhận. Đã có cái gì làm chột dạ khiến người ngồi đó như ngơ ngẩn... sâu. Mà không muốn sâu. Nên cứ loay hoay. Ngoài trời thì càng lúc càng trắng xóa. Cơn bão tuyết quây từ đêm giao-thừa-ta qua sáng ngày mười-tháng hai-tây coi bộ chưa hết hơi, cứ thổi gió phun tuyết vù vù. Ngoài trời đã vậy mà lòng riêng rồi mỗi lúc một lao đao. Cuốn tròn khoanh giấy tới hết độ tròn rồi nhét sâu tới hết độ sâu vào túi trong tới hết chỗ trong của chiếc áo len, kiểu như mấy ông làm gián điệp trong mấy bộ phim James Bond rồi leo trở lên tầng nhà trên, rót 250 ml theo lời bác sĩ dặn rượu chát đỏ, nhấp miếng môi nghe chua chua chát chát ngọt ngọt, bật ngửa trên cái ghế sofa rồi mơ mơ tỉnh tỉnh...

Thật ra, vòng vo là cốt để kéo dài thời gian theo kiểu trêu trua chứ thật tình nội mấy cái danh xưng thôi là đã rõ trắng đen. Ai đời khát nợ mà xưng hô nghe ngọt sót. Rồi thêm lối viết nghịch đảo như một cách chơi chữ, đậm thêm chất bi kịch cho nghịch cảnh. Rõ là không phải chuyện nợ tiền nợ bạc. Lại còn làm liên tưởng đến cái “điển tích văn chương” đã từng đem rêu rao thuở còn lưu lạc hành nghề. Trong truyện Đoạn Tuyệt nổi tiếng một thời của ông Nhất Linh, có một câu nói của nhân vật nữ với người tình bỏ đi kháng chiến chống Tây, đại khái như là “nợ của ai anh cũng trả, chỉ có nợ của em là anh không trả”. Trời câu nói khi chia tay giữa một cặp tình nhân hư cấu nghe ra vừa khoái tai vừa cay đắng đến nao lòng. Đem so với mớ chữ mới tìm ra, hẳn nhiên ít nhiều có liên hệ chi đây. Dĩ nhiên có thể người đời sau bắt chước người đời trước. Nhưng hệ quả hồng chùng cũng như nhau. Vả lại chuyện sao y hay tự ý cũng không phải là vấn nạn trong lúc này. Vấn đề là tại sao và lúc nào lại ghi ghi chép chép như vậy ?

Hỏi nào ? Mấy năm rồi ? Mấy là mấy ? Năm ? Mười ? Mười lăm ? Hai mươi ? Hai mươi lăm ? Ba mươi năm ?... Làm sao định lại thời gian đây. Mẩu giấy viết ngày nào đã đổi màu tới độ hết màu để đổi. Chữ viết tháo như cua bò đến đọc muốn không ra. Mà sao đại vậy. Gọi người ta là khách nợ rồi làm sao cãi chày cãi cối đây. Lại còn xác định đồng dạng là... chưa trả. Hết biết. Hẳn là có uẩn khúc chi đây. Vậy rồi, nương theo men rượu nhẹ, lâng lâng theo vị rượu ngọt ngọt mà chua chua, hồn lãng tử hết thời như lướt lướt theo điệu valse mà chờn vờn ẩn hiện những quãng đời đã qua, từng khúc đoạn lộn xộn, không đầu không đuôi như mớ chỉ rối mắc mớ vào nhau, thứ rối ren mà không có bàn tay nhân thế nào có thể cột thắt vậy được. Hẳn nhiên chỉ có thể là kết quả của một sự ngẫu nhiên. Mà đã nói là ngẫu nhiên thì chỉ có thể là kết quả của bàn tay... tạo hóa. Nói vậy không có ẩn ý là để tránh trách nhiệm. Mà thật sự chỉ để minh bạch một thứ chuyện đời không ai sắp đặt được ngoài một ông mà người ta gọi là ông Trời- nếu quả thật có một ai đó có đủ tài năng tạo ra những ngược ngạo, những gút mắc, những rắc rối, những sự tình... mà ngay cả những tiểu thuyết gia diễm tình trứ danh chắc cũng phải lắc đầu chịu thua. Lắt léo. Tréo ngoe. Lộn lạo. Lu bu. Kiểu tình chị duyên em- hoặc ngược lại. Hay có duyên không nợ-

hoặc ngược lại. Hay có duyên có nợ mà rồi lại duyên thì ngắn ngủn mà nợ thì dài ngoằn. v.v... và v.v...

Rượu càng thấm, bộ nhớ như ngựa quen đường cũ được thả lỏng dây cương, mặc tình mà lộn lại... lối xưa. Chỗ thì hình như. Chỗ thì chắc mềm. Càng lúc mờ hình xưa bóng cũ càng ló ra, khi mờ khi tỏ. Mà mờ hay tỏ gì sao cũng giống giống nhau ở chỗ có vương vướng vài ba sợi tóc ngắn dài, có khi mượt rượt phượng phát mùi chanh giầy, có khi rinh rích mùi mồ hôi những đêm nhiệt đới, có khi hoe hoe vàng thoang thoang mùi Givenchy... Thiệt là hết chối cãi. Ông bà đã dạy rạch ròi mà. Tóc mai sợi vấn sợi dài thương nhau chẳng đặng tiếc hoài ngàn năm. Rồi là tiên tri còn hơn phát ngôn của quý vị nổi cơn đồng bóng. Điều này coi như hết chỗ để tránh né. Thì thôi vậy, nói gần nói xa không qua nói thiệt. Vậy là cái nợ này không dính líu tới chuyện tiền bạc nên không thể nào định giá. Mà đã không thể định giá thì phải coi là vô giá. Chỗ thắt ngặt đây. Nếu đã gọi là vô giá thì làm sao tính chuyện sòng phẳng. Đã không sòng phẳng thì có nghĩa là dằng dai. Đã dằng dai thì có nghĩa là tưởng hết mà còn. Ồi thôi, rõ là oan nghiệt thứ nợ không giao kèo mà trì kéo không thua mấy sợi xích thằng, dẫu có đứt ngang... trong hay ngoài ý muốn ! Còn thứ nợ nào nhủn nhủn nhùn nhùn hơn thứ nợ tình, phải không !

Thử tưởng lại...

.....

Những năm 60, mới khoảng đâu nửa chừng trung học là đã lọt vô mắt-xanh (nâu? đen? đen đen ? nâu nâu) của người bạn gái cùng lớp lớn hơn một tuổi, khi thiệt tình cũng chẳng biết cái người ta gọi là tình yêu là cái chi chi. Nghe rủ lén đi coi chớp bóng xuất trưa thì buổi trưa đi coi chớp bóng. Nghe rủ đi ngồi quán vắng bờ sông thì đi ngồi bờ sông chỗ quán vắng. Tan trường về, đường trống, biểu đi chung thì đi chung. Ngày gió lớn, áo tà trắng có quần quít quần xanh đồng phục thì cũng có nghe ra chút chút gì đó... ngồ ngộ. Cuối tuần, kêu tới nhà ngồi giữa vườn sau nói chuyện trên-trời-có-đám-mây-xanh mà trong nhà thì có bà má đi tới đi lui ngó qua ngó lại. Chuyện tình kéo dài đâu qua bốn kỳ thi lục cá nguyệt, rồi cuối năm thứ hai nàng rớt chàng thi đậu tú-một phải bỏ trường-cũ-tình-xưa đi học xa. Nàng ở lại. Bữa từ giã ngoài bến xe lục tỉnh nghe có gì đó rơm rớm hình-như-là-tình-yêu ? Mà chẳng biết có phải không !

Cuối năm, ở xa nghe tin bị ba má bắt làm đám hỏi với con trai nhà thầu khoán. Sao tưởng như đọc tin hằng ngày trên báo Sài Gòn Mới của bà Bút Trà.

Vậy rồi quay sang tiếp tục thư từ qua lại thăm hỏi của cô em gái một chị bạn học cũng cùng lớp năm trước. Những lá thư tả trời-trăng-mây-nước giấu ép giữa mấy trang sách cho mượn... Rồi cũng chẳng tới đâu. Lòng riêng cứ vẫn lung lẳng. Chân cẳng cứ vẫn tung tăng lè đường. ù ù cạc cạc những chuyện-tình-không-suy-tư.

Ờ mà thôi, mấy chuyện tình kiểu Paul et Virginie có nói cũng không cùng ! Có điều thứ tình không vết tích chắc chẳng có gì làm chứng cứ để ghi vào sổ nợ.

Cho tới khi vọt tuốt lên Sài Gòn. Con trai tỉnh lẻ mà mắt thì từ lâu cứ dò dẫm chỗ có chiều-bát-phổ, có đêm-phòng-trà, có khuya-vũ-trường, có bạn-tứ-phương... Tại vậy mà vừa tới được thiên đường trần tục của mình là đã sống hết mình khi mới tập tễnh chân trong chân ngoài khu đại học mới mở đường Cường Để. Nửa

học chữ nửa học chơi. Mới thoát mấy vòng tay hàm tiếu đã ngấp nghé mấy vòng tay mấn khai. Kỳ này do tuổi đời vừa chín tới, ăn khớp với mớ phim ảnh theo trào lưu Đợt Sóng Mới yêu-cuồng-sống-vội của Tây phương với lại Hippy make-love-not-war của xứ Mỹ vừa đánh giặc vừa biểu tình phản chiến, cộng thêm thứ triết lý hiện sinh học đòi nên tình yêu coi bộ có mùi có vị hơn. Một vài cuộc tình giữa biển người đô thị như những chuyến rong chơi vô vườn địa đàng của Thượng đế. Và dỏ nhau ném thử trái cấm mà Adam và Eve đã có lần cắn phạm. Có điều kết quả hoàn toàn ngược lại. Thay vì bị đày xuống trần gian như tiên tổ thì con cháu lại như bay bổng lên thiên đàng. Khởi đi từ đây, mới gọi là thực chứng tình yêu, thứ tình yêu trăm phần trăm, có nửa này nửa kia, trọn bộ. Và từ đó thể nghiệm thêm ca dao xứ Huế. Kim đâm vô thịt thì đau... Từ đó, người ta gọi là nợ nần với nhau chẳng ? Những cuộc tình vừa lãng mạn vừa hiện thực ở cái xứ được mô tả bằng hai câu thơ thịnh hành của Nguyễn Sa đã bị hiệu đính lại. Nắng Sài Gòn anh đi mà mất thờ, bởi vì em mặc áo hở vòng eo. Cứ vậy mà nóng sốt đều đều.

Cho đến khi phải rời thủ đô để về tỉnh lẻ, bỏ lại đó mớ dây trầu lằng xằng mà không dây nào bắt rễ dính cây cau. Qua phà Vàm Cống là coi như qua sông Dịch thủy.

Mấy năm làm cái nghề gõ-đầu-trẻ vậy mà làm như bị đưa đi chinh huấn. Sự bó buộc của nghề nghiệp cộng với sự tiếp xúc thực sự với lớp tuổi mộng mơ ngây thơ vô tội vạ làm như cũng chấn chỉnh lại đôi chút lối sống bung thả. Hẳn là ít nhiều cũng thừa hưởng được phần nào phong cách của cả cha lẫn mẹ vốn đã coi giáo dục như thiên chức. Dẫu chưa bao giờ chịu nổi cái lạnh lùng nhưng tự dưng rồi đâm ra yêu nghề nên cũng cam lòng làm người tử tế. Với thứ khuôn khổ mẫu mực mà đời đã giao phó. Vậy mà rồi qua năm năm hành nghề lại phát hiện ra vài dấu hiệu bất thường của phe đối diện dẫu chưa bao giờ sơ hở. Lần lần đâu trong không khí ra bộ trang nghiêm của lớp học rồi bỗng đôi lúc chấp chới vài ba cái nhìn... phạm-trường-quy. Làm thầy làm sao không biết. Khổ nỗi trong kỷ luật học đường thời đó đâu có điều lệ nào để ngăn ngừa ba cái vụ con-mắt-có-đuôi. Chỉ còn lại cái kỷ luật tự thân để tự gò mình... làm ngơ. Vậy rồi dùng cái đại họa ập tới. Thầy trò bỏ chạy tứ tán. Người vô tù kẻ xuống ghe theo gia đình tìm đất sống. Chuyện tưởng vậy rồi thôi. Ai dè, hai mươi mấy năm sau, nơi cõi lạ, cái gì cũng lạ. Cả đến chuyện tưởng như chỉ có trong tiểu thuyết ba xu. Khi đời coi như đã đẩy dạt ra bên lề, nơi góc biển chân trời xui chi cho tái ngộ trong cảnh tình ngang trái. Ba bên bốn bề đều đã sừng sững mấy bức tường rêu của luân lý cổ phong. Thân trai lỡ lửa mà bốn phận và trách nhiệm thì cao lút đầu người, dần thân vô rồi là y như trói hai tay chặt cứng rồi thúc lên võ đài mà thi đấu. Còn có cặp giò cứ phải bắt chước Đoàn Dự mà lằng-ba-vi-bộ len qua lách lại tới chóng mặt. Hết biết. Vậy mà y như ngọn đèn sáp sắp lụn, dưng không rồi phụt lên, như có ai chúm môi phà chút hơi... ấm hỉm. Chút dẫu dạng quê hương của thời hoa mộng cũ, chút mỹ cảm đồng dạng cùng với trọn niềm tin yêu của thuở mới vào đời... như thổi ngược lại chút hơi hướm lãng mạn tưởng đâu đã bỏ quên bên kia biển lớn. Nhất là như làm bùng lại luồng sinh khí đã rụi tàn từ sau cơn thất tán. Thơ vẫn ở đâu rồi lãng đãng quay về. Em xa đâu bỗng gọi. Đâu như tuổi hai mươi. Ôi tiếng đời diệu vợi. Xa khuất mấy tầng đời.

Trong cơn mê đắm giữa nghịch cảnh trùng trùng vẫn bù cho nhau nguyên si một tấm chân tình và một lòng phụng vụ.
Làm sao kể hết...

Xứ người rộng đến mênh mông tới nỗi mỗi người như mỗi thế giới riêng. Vậy mà coi vậy nhưng không phải vậy. Đến nỗi lắm lúc muốn diện bích để trải nỗi niềm tâm sự. Nhưng rồi sự nhớ ông bà xưa còn dấn tai vách mạch rừng nên cứ phải tịnh khẩu mà lắm lúc nghe sóng xô sóng đẩy trong lòng. Còn ai như Chu Mạnh Trinh để phán một câu chia xẻ... ta cũng nói tình thương người đồng điệu. Có ai đâu, ngoài ta với... ta.

Vậy rồi khi không lọt ra mảnh giấy. Hàng chữ viết tháo rời bỗng như ngón tay ngắt véo...

Nghĩ gần nghĩ xa rồi nghĩ lại mình...

Cây muốn yên mà gió chẳng chịu ngừng. Thì thôi, còn lời nào...

Trong gần suốt cuộc trần ai lặn lội đường tình còn có lời nào để trần tình cho ra lẽ. Nghĩ đi nghĩ lại, nghĩ rộng thêm ra để thấy cuộc đời tự nó như mạng nhện. Mỗi sợi tơ mắc míu nhau rất tình cờ. Sợi này níu sợi nọ, sợi nọ níu sợi kia, sợi kia... lằng nhằng sợi này... cả một vòng lẩn quẩn loanh quanh không có chỗ đứt ra. Rõ ràng sợi này sợi nọ sợi kia đều có một phần dính líu với sợi kia sợi nọ sợi này. Cái vòng lẩn quẩn đó gọi ra chuyện quan hệ của từng sợi một. Sợi này vừa là nguyên nhân vừa là hậu quả tạo ra sự liên kết của sợi nọ. Và ngược lại. Như vậy sợi nào trách móc sợi nào khi lỡ có cơn gió vô tình thổi qua ! Nghĩ cho cùng có trách móc gì được đâu miễn là trong sự nắn níu đó, luôn có sự thành tâm. Hết lòng. Hết sức. Hết hơi.

Sự liên hệ đủ chiều của cá thể này với cá thể nọ quả nhiên như một kiểu nối kết rất mực lằng nhằng của thiên nhiên. Hay nên gọi là một thứ định mệnh chăng ? Ông bà xưa còn dạy rằng không có lửa làm sao có khói. Mặt lạ có thành mặt quen cũng chỉ vốn dĩ là hai mặt của một đồng tiền. Bên gở cửa. Bên mở cửa. Trách nhiệm, nếu có, chắc chỉ xê xích chút đỉnh. Ở mà tại sao nhắc lại chuyện trách nhiệm ở đây ! Cái tách lý lặc của Cupidon hồi nào tới giờ đã thành huyền thoại. Hồng nghe hai ông Lê Đình Minh Kỳ hè nhau soạn bài hát “Không Phải Tại Chúng Mình” sao. Điệu Boléro nghe như gõ nhịp vào tai. Lời thì rạch ròi như hai với hai là bốn vậy. Không phải tại anh cũng không phải tại em. Tại trời xui khiến nên chúng mình thương nhau... Bài hát có 19 câu kể lể cả một chuyện tình trắc trở mà đã có tới 4 câu để xác định không-phải-tại-anh-không-phải-tại-em. Vậy thì làm sao mà nở đở thừa nhau cho được.

Thêm nữa, còn nhớ khoảng những năm sáu mươi, bảy mươi ở Sài Gòn có một bản nhạc của ông Y Vân, tựa là “Ngăn Cách” theo điệu Boston trở thành bài nhạc trên đầu môi của không ít người đang trong lứa tuổi yêu đương, nhất là phía đang xác bắt xang bang vì ba cái vụ tình lỡ, tình phụ...

Mây sao quên hạn kỳ? Cho trắng buồn vì nhớ mãi câu thề. Mây đem mưa trở lại, mưa hay nhiều lời, khiến trắng mỉm cười... Không ! Trăm không ngàn lần, không ai giận hờn nếu đã hay rằng: “Lòng người như chiếc lá, nằm trong cơn gió vô tình”

Thấy hồng người nhạc sĩ tài hoa nhất hạng đã phán rõ ràng “Lòng người như chiếc lá, nằm trong cơn gió vô tình”. Và chắc mềm như đinh đóng cột. Không!

Trăm không ngàn lần, không ai giận hờn Quả là minh triết. Có thua gì những bậc hiền giả đi chân không tay chống gậy lặn lội khắp bốn phương trời để tìm chân lý. Lòng người yêu ghét, thật giả... cũng chỉ là chiếc lá bừa im gió bừa lộng gió, cái chuyện lá rụng lá tả hay bay cái vèo không làm sao mà lý giải cho được.

Rồi tới ông Vũ Thành An nữa. Ông ta viết tình ca mười bài chung một cái tựa nhưng đánh số khác nhau chắc là để khỏi lộn khi phải làm tổng kết- cũng đã có lần thấy mại mại như vậy. Lòng người như lá úa trong cơn mưa chiều nhiều cơn gió cuốn xoay xoay trong hồn. Chẳng những gió cuốn mà còn xoay xoay tới chóng mặt thì làm sao mà đâu ra đó cho được. Yêu thiệt yêu, yêu muốn chết hay yêu lơ mơ, gần mà không yêu, xa vời vợi mà yêu rồi yêu độc chiếc hay yêu lữ thừa... là thứ chuyện hiểu biết vượt ngoài khả năng trí tuệ của con người.

Vậy đó thì làm sao mà giận mà trách mà kêu rêu... cho đành. Kể cả đến cái thời mà người ta tính toán chi li giỏi đến nỗi đã bay tuốt tới mặt trăng rồi còn tính bay luôn lên sao Hỏa chắc cũng phải đành chịu thua trước những những biến thái kỳ cục của cái gọi là tình yêu. Hay nói cho có vẻ trầm trọng chút như người xưa đã nói, kể cả có con-mắt-nhìn-thấu-ra-sáu-cõi-tám-lòng-nghĩ-suốt-đến-nghìn-đời chắc cũng không hiểu ra nỗi.

Ồi lòng người như chiếc lá nằm trong cơn gió vô tình !

Nói gần nói xa cho đã rồi trở lại chuyện-chúng-mình. Thứ chuyện chúng mình đã không còn là... chúng mình !

Mảnh giấy vụn còn nằm sâu trong đáy túi. Nhưng rồi nói gì đây khi không xác định được chắc chắn ai-là-ai ! Không lẽ bắt chước đám chính trị gia ra thông cáo chung như lúc hội đàm Paris năm 1973 thì đâm ra láo khoét quá ể. Còn nín lặng luôn thì lại vô hậu quá mức. Nhưng rồi nếu nói mà rủi ro làm lộn khi mớ nơ-rôn đã tới hồi rệu rã thì quả là vô tình quá mạng. Thêm chút lời có vui hơn hay bớt chút lời có buồn hơn. Gì thì gì mọi chuyện đã qua, tay đã vượt... mọi mắc mứu đã bay tứ tung trong cơn gió vô tình !

Vài chục năm trước có một tựa phim rất “hình tượng”, “Người tình không chân dung”, kể về chuyện đời của những người lính chiến, chẳng ăn nhập gì hết với chuyện muốn nói ở đây. Nhưng mấy chữ không-chân-dung nếu đem xài với kể có tánh ôm đờm trong chuyện yêu đương hồng chừng nghe ra cũng có lý. Lung tung quá thì làm sao mà nhận diện cho rạch ròi phân minh được. Vậy thôi khỏi biện biệt chi cho rắc rối thêm. Người tình nào không là người tình, phải không ?

Đã cạn thêm ly thứ hai. Ngoài trời tuyết đã thôi rơi. Bầu trời hắt lên chút sáng cuối ngày. Trời sẽ tối lại. Như đã tối tự bao giờ.

Thì thôi cứ kể như đường trần lỡ bước. Có những bước lỡ thì bước lại. Có những bước lạc rồi lạc luôn. Luôn luôn.

Mà dẫu sao đi nữa, những cuộc tình gọi là... lỡ, buồn thì có buồn nhưng công bằng mà nói chắc cũng không nên hận làm gì. Dẫu sao, cũng đã cho nhau chút vui trần thế giữa cái cõi người chẳng có mấy gì vui, nên chẳng ?

Nguyễn Đình Toàn-Vũ Thành An. Tình khúc thứ nhất.

Tình vui trong phút giây thôi, ý sầu nuôi suốt đời. Thì xin giữ lấy niềm tin dẫu mộng không đền. Dù trời đem cay đắng gieo thêm cũng xin đón chờ bình yên. Vì

còn đây câu nói yêu em âm thầm soi lỗi vui tìm đến

Rốt lại, viết lách dông dài, này nọ cho ra vẻ lý luận... cùn, chớ gì thì gì sau hết
vẫn là một lời tạ tình, gửi tận tới... vô phương.

Và thêm lời... tạ lỗi. Vô vàn. (*)

Cao Vị Khanh

(*) -dấu tình yêu thì tính làm chi lỗi phải-